بسم الله الرحمن الرحيم

୨ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୧୮ ଖୁତବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ୍ ବୟତୁଲ୍ ଫୁତୁହ୍, ଲଣ୍ଡନ

ମୁସଲମାନମାନେ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କୁ ପ୍ରେମ କରିବାର ଶ୍ଳୋଗାନ ତ ଦେଉଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ତାଙ୍କ ସୁନ୍ନତ ମୁତାବକ ଅମଲ କରୁନାହାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଏପରି ଦଶା ଆମର ଏଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ଉଚିତ୍ କି ଆମେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରର ଶିଷ୍ଟାଚାରକୁ ଆପଣାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା, ଯେଭଳି ଇସଲାମୀୟ ଶିକ୍ଷା ରହିଛି ଏବଂ ଯାହାର ସୁନ୍ଦର ନମୁନା ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କଲେ ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ ଏବଂ ସୁରେ ଫାତିହାର ଆବୃତି କରିବା ପରେ ହଜୁର ଅନଓ୍ଵର ଅ:ବ ଇସଲାମର ଉତମ ଶିଷ୍ଟାଚାର ଆପଣାଇବା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉତମ ଚରିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା, ଘରେ ସମାଜରେ ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା, ଆପଣା ଓ ପରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତମ ଚରିତ୍ରର ପରିପ୍ରକାଶ କରିବାର ଯେଭଳି ଇସଲାମୀୟ ଶିକ୍ଷା ରହିଛି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଧର୍ମରେ ଏଭଳି ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ମୁସଲମାନମାନେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଣାଯାଉଛନ୍ତି । ଅଣମୁସଲମାନମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଙ୍ଗୁଳି ଉଠାଉଛନ୍ତି କାରଣ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ କହିବା କରିବାରେ ପ୍ରଭେଦ ରହିଛି । ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ ନିଜ ମାନ୍ୟକାରୀମାନଙ୍କୁ ଶିଷ୍ଟାଚାରର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତର ହାସଲ କରିବାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ । ମୁସଲମାନମାନେ ସାଧାରଣତଃ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କୁ ପ୍ରେମ କରିବାର ଶ୍ଳୋଗାନ ତ ଦେଉଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଚଳଣି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ସୁନ୍ନତ ମୁତାବକ ଅମଲ ନକରିବା ସହ ସମାନ । ଆସନ୍ତାରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେବା (ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଥିଲା ତେଣୁ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଏଥିପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହନ୍ତି ବରଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନ୍ଦ ଓ ଅସଭ୍ୟ ଭାଷାରେ ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ ଓ ଆପଣଙ୍କ ମାନ୍ୟକାରୀମାନଙ୍କ ସହ ଆଚରଣ କରୁଛନ୍ତି । ପୁଣି ଏହାର କୁପରିଣାମ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି, ଯେପରିକି ମୁଁ କହିଲି ବିଶ୍ୱର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ଅଣମୁସଲମାନମାନେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଙ୍ଗୁଳି ଉଠାଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଆମର ଏଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ଉଚିତ୍ କି ଆମେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରର ଶିଷ୍ଟାଚାରକୁ ଆପଣାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା, ଯେଭଳି ଇସଲାମୀୟ ଶିକ୍ଷା ରହିଛି ଏବଂ ଯାହାର ସୁନ୍ଦର ନମୁନା ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କଲେ । ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ଅମଲ ପ୍ରତି ନଜର କଲେ ଆମେ ହତବାକ୍ ହୋଇଯାଉ କାରଣ ତାହା କିଭଳି ଅଦଭୂତ (ସ୍ତରର) ଥିଲା । ଆପଣଙ୍କ ସାଂସାରିକ ଅବସ୍ଥା ଦେଖିଲେ ଜଣାଯାଇଥାଏ ଯେ, ଆପଣ ଜଣେ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଉଚ୍ଚତା କମ୍ ଯୋଗୁଁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପରିହାସ କରିବାକୁ ନାପସନ୍ଦ କରିବା ବେଳେ, ପିଲାମାନଙ୍କ ଉତମ ଚରିତ୍ର ଗଢିବାକୁ ବିଶେଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଉଥିଲେ, ପୁଣି ଲୋକଙ୍କ ଫଳଦାର ବୃକ୍ଷକୁ ପଥର ଫିଙ୍ଗି କଂଚା ଫଳ ନଷ୍ଟ ନକରିବାକୁ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ । ଜଣେ ପିଲାର ଚଂଚଳତାର ସହିତ (ଖାଇବା) ଥାଳିରେ ହାତ ବୁଲାଇବା ଦେଖି ତାକୁ କହିଲେ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ **ବିସ୍‌ମିଲ୍ଲାଃ** ପାଠ କର ଓ ନିଜ ସମ୍ମୁଖ ଅଂଶରୁ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତରେ ଖାଅ । ଅତଃ ପିଲାମାନଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ରଙ୍ଗରେ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେପରି ବଡ଼ ହେବାପରେ ସେମାନେ ଶିଷ୍ଟାଚାରୀ ହୋଇଯିବେ ।

ପୁଣି ମିଥ୍ୟା ଏକ ପାପ ଅଟେ ଏବଂ ସତ୍ୟ ଏକ ପୁଣ୍ୟ ଅଟେ, ଏହାକୁ ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥାରୁ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାକୁ ହଜୁର ସ.ଆ ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଜଣେ ସାହାବି ନିଜ ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ କୁହନ୍ତି ଏକଦା ହଜୁର ସ.ଆ ଆମ ଘରକୁ ଆସିଲେ ଏବଂ ମୁଁ ନିଜ ପିଲାଳିଆମି ଗୁଣ ଯୋଗୁଁ କିଛି କ୍ଷଣ ରହି ଖେଳିବାକୁ ବାହାରିଲି କିନ୍ତୁ ମୋ ମା ମୋତେ ଏପରି ପବିତ୍ର ଅବସରରେ ବାହରକୁ ଯିବାକୁ ବାରଣ କରି କହିଲେ ଏହିଠାରେ ରୁହ ମୁଁ ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ ଜିନିଷ ଦେବି । ଏଥିରେ ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ କ'ଣ (ସତରେ) ତୁମେ ନିଜ ପୁତ୍ରକୁ କିଛି ଦେବ ? ମା କହିଲେ ହଁ ମୁଁ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଖଜୁର ଦେବି । ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ ଯଦି ତୁମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଛି ଦେବାର ନଥାନ୍ତା ଏବଂ ତୁମେ କେବଳ ଛୁଆକୁ ନିଜ ପାଖକୁ ଡ଼ାକିବା ପାଇଁ କହୁଥିଲ ତେବେ ତୁମେ ମିଥ୍ୟା ରୂପକ ପାପ ଅର୍ଜନ କରିଥାନ୍ତ । ବର୍ତମାନ ସେହି ଛୁଆକୁ ଏପରି ଛୋଟବେଳୁ ସତ୍ୟର ଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ମିଥ୍ୟାକୁ ଘୃଣା କରିବା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ସେ ବଡ଼ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନେରଖି ଥିଲେ, ଯାହାକି ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ।

ଏକଦା ହଜୁର ସ.ଆ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କହିଲେ- **ଯଦି ତୁମେ ସମସ୍ତ ଅପକର୍ମ ବର୍ଜନ କରିପାରିବ ନାହିଁ ତେବେ କେବଳ ମିଛ କହିବା ପରିହାର କର ।** କ'ଣ ଆଜିକାଲି ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଏଭଳି ସ୍ତର ରହିଛି କି ସେମାନେ ଏଭଳି ସୁକ୍ଷ୍ମତାର ସହିତ ମିଥ୍ୟାରୁ ନିବୃତ ରହି ସତ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରହିଛନ୍ତି । ଆମକୁ ନିଜର ମଧ୍ୟ ଆତ୍ମମନ୍ଥନ କରିବା ଉଚିତ୍ କି କ'ଣ ଆମର ସେହିପରି ସ୍ତର ରହିଛି । ବର୍ଣ୍ଣିତ ରହିଛି ହଜୁର ସ.ଆ ବଡ଼ ପାପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହିଲେ ଘୋର ପାପ ଏହି କି ଯେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ଶିରକ୍ (ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ସମତୁଲ୍ୟ) କରିବା, ପିତାମାତାଙ୍କ ଅମାନ୍ୟ କରିବା, ବ୍ୟାଖ୍ୟାକାରୀ କୁହନ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆ ଆଉଜି ବସିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଉଠିବସିଲେ ଏବଂ କହିଲେ ମନଦେଇ ଶୁଣ ମିଥ୍ୟା ବଚନ ଓ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷୀ ଦେବା ଇତ୍ୟାଦି ଘୋର ପାପର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ହଜୁର ଏକଥା ଏପରି ବାରମ୍ବାର ପୁନରାବୃର୍ତି କଲେ କି ଆମେ ମନେକଲୁ କି ସମ୍ଭବତଃ ହଜୁର ସ.ଆ ନିରବ ହୋଇଯାନ୍ତେ କି । ପୁଣି ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ଏଭଳି ରଙ୍ଗରେ ଅମଳ କରିବା ଦେଖୁଅଛୁ କି ଏକଦା ଜଣେ ଗାଉଁଲି ବ୍ୟକ୍ତି ମସଜିଦ୍‌ରେ ପରିସ୍ରା କରିଦେଲା । ଲୋକେ ତାକୁ ଏଭଳି କର୍ମରୁ ନିବୃତ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ତା'ଆଡ଼କୁ ବଢିଲେ କିନ୍ତୁ ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ ତାକୁ ଛାଡ଼ିଦିଅ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ସେ ପରିସ୍ରା କରିଛି ସେଠାରେ ପାଣି ବୁହାଇ ଦିଅ ପୁଣି କହିଲେ ତୁମେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସୁବିଧା,ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଅଛ ନା କି କଷ୍ଟ ଦେବା ନିମନ୍ତେ । ପରବର୍ତୀ ସମୟରେ ଉକ୍ତ ଗାଉଁଲି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ସର୍ବଦା ଆପଣଙ୍କ ଏହି ଦୟାଶୀଳ ଗୁଣର ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁଥିଲା ।

ଏକଦା ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ- ଯଦି ତୁମେ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ କି ଯାହା ତୁମେ କରୁଅଛ ତାହା ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ ତେବେ ତୁମେ ନିଜ ପଡ଼ୋଶିଙ୍କୁ ପଚାର କି ସେ ତୁମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କି ରାଏ ରଖୁଛନ୍ତି । ପୁଣି ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କୁ କହିଲେ କି ତୁମେ ସେତେବେଳେ ଉତମ ଚରିତ୍ରର ଅଧିକାରୀ ହେବ ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ନିଜକୁ ଧର୍ମର ସେବକ ମଣିବ ଏବଂ ନିଜର ସମସ୍ତ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବିନିଯୋଗ କରି ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ସେବା କରିବ । ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଏହି ସ୍ତର ଆମ ଲିଡ଼ର ଓ ଅଫିସର୍‌ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେଉଁଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଅଛି । **ଅତଃ ଆମ ଜମାଅତର କର୍ମକର୍ତାମାନଙ୍କୁ ଏଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।**

ଦେଖ ମକ୍କା ବିଜୟ ହେବା ସମୟରେ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ କିଭଳି ସୁନ୍ଦର ନମୁନାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ଏଭଳି ଶତ୍ରୁ ଯେ ଆପଣଙ୍କ ରକ୍ତର ପିପାସୁ ଥିଲେ ଏବଂ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଆପଣଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦେଇ ଚାଲିଥିଲେ ତଥାପି ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରିଦେଲେ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ଏହି ଆଚରଣ ଅନେକଙ୍କ ଇସଲାମ ସ୍ୱୀକାର କରିବାର ମାଧ୍ୟମ ସାଜିଥିଲା । ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଚରିତ୍ରର ଚର୍ଚ୍ଚା କରି ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ ଏକ ସ୍ଥାନରେ କୁହନ୍ତି-

ପରମେଶ୍ୱର ଅଲ୍ଲାଃ ଆମ ନବୀ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କୁ କହିଲେ **ଓ୍ୱ ଇନ୍ନକା ଲଅଲା ଖୁଲୁକିନ୍ ଅଜିମ୍** ଅର୍ଥାତ ତୁମେ ଚରିତ୍ରର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚତମ ସୋପାନରେ ବିରାଜମାନ । ଏହାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଏହି କି ଯେ, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉତମ ଶିଷ୍ଟାଚାର ଯେପରି ଦାନ, ଦୟା, କ୍ଷମା, ସତ୍ୟନିଷ୍ଠ, ଅଦମ୍ୟ ସାହାସ, ନ୍ୟାୟ ଓ ଧର୍ଯ୍ୟ ଆଦି ସମସ୍ତ ସୁଗୁଣ ତୁମ ମଧ୍ୟରେ ଏକତ୍ରିତ ।

ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ ଉତମ ଚରିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାର ବିଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥା ଚର୍ଚ୍ଚା କରି କୁହନ୍ତି- ମଣିଷର ଚରିତ୍ର ସର୍ବଦା ଦୁଇଟି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ, **ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ତାହାର ପୁରସ୍କୃତ ହେବା ସମୟରେ** । ଯଦି ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଅବସ୍ଥା ରହିଥାଏ ତେବେ ଚରିତ୍ରର (ପୂର୍ଣ୍ଣ) ସନ୍ଧାନ ମିଳିନଥାଏ କାରଣ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ଚରିତ୍ରକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କରିବା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା ତେଣୁ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନର କିଛି ଅଂଶ ମକ୍କାରେ ଆଉ କିଛି ଅଂଶ ମଦିନାରେ ଅତିବାହିତ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅର୍ଥାତ ମକ୍କାରେ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ବଡ଼ ବଡ଼ କଷ୍ଟଦାୟକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହଜୁର ସ.ଆ ଧର୍ଯ୍ୟର (ସୁନ୍ଦର) ନମୁନା ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର କଠୋର ଆଚରଣ ସତ୍ୱେ ହଜୁର ସ.ଆ ସେମାନଙ୍କ ସହ ନମ୍ରତା ଓ ଦୟା ଆଚରଣ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଆପଣ ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କର ଯେଉଁ ବାର୍ତା ନେଇ ଆସିଥିଲେ ତାହାର ପ୍ରଚାରରେ ତିଳେ ମାତ୍ର ଅବହେଳା କଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ମଦିନାରେ ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କୁ ସମୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ସେହି ଶତ୍ରୁମାନେ କଏଦି ହୋଇ ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶଙ୍କୁ ଆପଣ କ୍ଷମା କରିଦେଲେ । ଏହି ଉତମ ଆଚରଣ ଏପରି ଥିଲା ଯାହାକି ସେମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ଏବଂ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ମହାନତା ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠତାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲା । ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ ଆମକୁ କୁହନ୍ତି ଯଦି ତୁମେ ଏହି ସୁନ୍ନତ ମୁତାବକ ଅମଳ କର ତେବେ ନିଜ ଚରିତ୍ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟ କରିନେବ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଚରଣ ସ୍ଥାନ ଓ କାଳ ମୁତାବକ ପ୍ରଦର୍ଶନ

କର ତେବେ ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଚମ୍‌କାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିପାରିବ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ସାମନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଲୋକେ (ଚମ୍‌କାର ଦେଖି) ମଧ୍ୟ କୌଣସି ନା କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବାହାନା କରି ତାହାକୁ ଟାଳିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଉତମ ଶିଷ୍ଟାଚାର ଏଭଳି ଚମ୍‌କାର ଅଟେ ଯାହା ଉପରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଆଙ୍ଗୁଳି ନିକ୍ଷେପ କରିପାରି ନଥାନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ଆମ ପ୍ରିୟ ରସୁଲ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କୁ ଶିଷ୍ଟାଚାରର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଉପାଧି ମିଳିଲା ଯେପରିକି କହିଲେ- **ଓ୍ୱ ଇନ୍ନକା ଲଅଲା ଖୁଲୁକିନ୍ ଅଜିମ୍** ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଏମିତି ତ ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଚମ୍‌କାର ଓ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରେ ସମସ୍ତ ଅବତାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବେଶ୍ ଆଗରେ ରହିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ଶିଷ୍ଟାଚାର ମଧ୍ୟ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଅଟେ । ଯାହାର ଉଦାହରଣ ସଂସାରର ଇତିହାସରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ ନା କେହି ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ମୁଁ ମନେକରୁଅଛି କି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ନିଜ ମନ୍ଦ ଗୁଣକୁ ପରିହାର କରି ଉତମ ଆଚରଣ କରେ ତେବେ ତାହା ହିଁ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଚମ୍‌କାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଅଟେ । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ଯଦି ବିଭିନ୍ନ କଠୋରତା ଓ ଉଗ୍ର ରୂପକୁ ବର୍ଜନ କରି ଦୟା ଓ ନମ୍ର ଆଚରଣ ଆପଣାଇ ନିଅ କିମ୍ବା କୃପଣ, ଇର୍ଷାକୁ ପରିହାର କରି ଦାନ ଓ ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କର ତେବେ ନିଃସନ୍ଦେହ ଏହା ଚମ୍‌କାର ଅଟେ ଏବଂ ଏଭଳି ନିଜ ଗୁଣଗାନ ଓ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଭାବନାକୁ ପରିହାର କରି ବିନମ୍ରତା ଓ ସଦାଚାର (ଗୁଣ) ଧାରଣ କରିବା ତେବେ ସେହି ସଦାଚାର ହିଁ ଚମ୍‌କାର (କରାମତ୍) ଅଟେ ।

ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଅତଃ ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଏ ବା ଚମ୍‌କାରୀ ପୁରୁଷ ହେବାକୁ ନଚାହେଁ । ମଣିଷ ନିଜ ଚାରିତ୍ରିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ କାରଣ ଏହା ଏଭଳି କରାମତ୍ ଯାହାର ପ୍ରଭାବ କଦାପି ନଷ୍ଟ ହୋଇନଥାଏ ବରଂ ତାହାର ସୁଫଳ ଦୂରଦୂରାନ୍ତରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଂଚିଥାଏ । **ମୋମିନ୍‌କୁ ଆବଶ୍ୟକ କି ସୃଷ୍ଟି ଓ ସ୍ରଷ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ କରାମତ୍ ପ୍ରଦର୍ଶନକାରୀ ହୋଇଯାଉ** । ଅନେକ ମଦ୍ୟପ ତଥା ଭୋଗବିଳାସରେ ଲିପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏଭଳି ଥାନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ଚମ୍‌କାର ଦେଖି ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଶିଷ୍ଟାଚାରକୁ ଦେଖି ମଥା ନଇଁଦେଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ତାହାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାର୍ଗ ମିଳିନଥାଏ । ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନ ଚକ୍ରରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ କି ସେମାନେ କେବଳ ଶିଷ୍ଟାଚାରର କରାମତ୍ ଦେଖି ସତ୍ (ଧର୍ମ)କୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଇଥାନ୍ତି । ଏକଦା ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ କହିଲେ- ଶିଷ୍ଟାଚାରୀ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ଅଟନ୍ତି । **ଗୋଟିଏ** ଆଜିକାଲିର ନବଶିକ୍ଷିତ ଲୋକେ ପରସ୍ପର ସହ ସାକ୍ଷାତ କଲାବେଳେ ଭାଷାର ଚପଳତା ଓ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା ଲାଭ ନିମନ୍ତେ ଏଭଳି (ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ) ନିଜକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ କୃରତା ଓ ମଳିନତା ଭରିରହିଥାଏ । ଏହି ଆଚରଣ ପବିତ୍ର କୋରାନର ବିପରୀତ ଅଟେ । **ଦ୍ୱିତୀୟ** ପ୍ରକାର ଶିଷ୍ଟାଚାର ସଚ୍ଚୋଟ ସହାନୁଭୂତି ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ତଥା ଅନ୍ୟର ଚାମଚାଗୀରି କରିବା ଓ ହୃଦୟର ମଳିନତାରୁ ପବିତ୍ର ରହିଥାନ୍ତି, ଯେଭଳି ଅଲ୍ଲାଃତାଲା କୁହନ୍ତି-

ଇନ୍ନଲ୍ଲାହା ୟାମୁରୁ ବିଲ୍ ଅଦ୍‌ଲି ଓ୍ୱଲ୍ ଇହ୍‌ସାନି ଓ୍ୱ ଇତାଇଜିଲ୍ କୁର୍‌ବା ତେବେ ଏହା ନ୍ୟାୟ ଓ ବାସ୍ତବିକତାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାର୍ଗ ଅଟେ । ଯେଉଁସ୍ଥଳେ ଉପକାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ସେଠାରେ (ଅନ୍ୟର) ଉପକାର କରିବା । ପୁଣି ତା'ଠାରୁ ବଳି ଏଭଳି ବ୍ୟବହାର କରିବା ଯେପରି ମା' ନିଜ ଛୁଆ ସହିତ କରିଥାଏ ଅଥବା କୌଣସି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ନିଜ ନିକଟବର୍ତୀ ସହ (ଆଚରଣ) କରିଥାଏ । ତେଣୁକରି କୁହାଗଲା ଏହା ହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାର୍ଗ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଓ ଉତମ ଶିକ୍ଷା ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ବାଣୀରେ ବିଦ୍ୟମାନ । ଯେ ସେଥିରୁ ବିମୁଖତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥାଏ ସେ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିପାରି ନଥାଏ । ସୁନ୍ଦର ଶିକ୍ଷା ନିଜ ପ୍ରଭାବ ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମନର ପବିତ୍ରତା ଲୋଡ଼ି ଥାଏ, ଯେଉଁମାନେ ଏଥିରୁ ଦୂରେଇ ରହିଥାନ୍ତି ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ଗଭୀରତାର ସହିତ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଏ ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆବର୍ଜନା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ

ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ କୁହନ୍ତି- **ଶିଷ୍ଟାଚାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ (ଅର୍ଜନ) କରିବାର ଚାବିକାଠି ଅଟେ** । ଯେ ନିଜ ଚରିତ୍ରକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନଥାନ୍ତି ସେମାନେ ଧିରେ ଧିରେ ଅମଣିଷ ପାଲଟି ଯାଇଥାନ୍ତି । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସଂସାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁ (ଆମ) କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସିଥାଏ । ଏପରିକି ବିଷ ଓ ଅଳିଆ, ଆବର୍ଜନା ମଧ୍ୟ କାମରେ ଆସିଥାଏ ଇଷ୍ଟର କିମିୟା (ରସାୟନ) ମଧ୍ୟ ଆମ କାମରେ ଆସିଥାଏ । ସ୍ୱଭାବ (ଅନ୍ୟ ଉପରେ) ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ମଣିଷ ଉତମ ଶିଷ୍ଟାଚାରୀ ହୋଇ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପକାରୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇନଥାଏ, ସେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସିନଥାଏ ।

ଅତଃ ମନେରଖ **ଚରିତ୍ରର ସୁଧାର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ଅଟେ କାରଣ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିବାର ମାତା ଚରିତ୍ର ଅଟେ** । କେତେକ ଲୋକଙ୍କ ଅଭ୍ୟାସ ରହିଥାଏ କି ମାଗିବାବାଲାକୁ ଦେଖି ଚିଡ଼ି ଉଠିଥାନ୍ତି ଏବଂ କିଛିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସାହାଯ୍ୟ

କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଉପଦେଶ ଦେବା ପ୍ରବୃତି ଥାଏ ଏବଂ ସେମାନେ ତାହାର ସମସ୍ୟା ବୁଝାଇବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥାନ୍ତି । ହଜୁର ଆ.ସ କୁହନ୍ତି- ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ତାହା ଉପରେ ନିଜ ଶିକ୍ଷିତ ପଣିଆ ପ୍ରକାଶ କରି ଅନେକ ସମୟରେ ତାହାକୁ କଟୁ ଭାଷା କହିଥାନ୍ତି । ଏତିକି ଚିନ୍ତା କରିନଥାନ୍ତି ମାଗିବାବାଲା ଯଦି ସ୍ୱାସ୍ଥବାନ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ କିଛି ମାଗୁଅଛି ତେବେ ସେ ସ୍ୱୟଂ ପାପ କରୁଅଛି । ତାହାକୁ କିଛି ଦେବାରେ ତ କୌଣସି ପାପ ନାହିଁ ବରଂ ହଦିସ୍‌ରେ **ଲୌ ଆତାକା ରାକିବାନ୍**ର ଶବ୍ଦ ଲେଖାଅଛି ଅର୍ଥାତ ଯଦି ମାଗିବାବାଲା (ଘୋଡ଼ାରେ) ଚଢ଼ି ଆସି ମାଗେ ତେବେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ କିଛି ପ୍ରଦାନ କର ଏବଂ ପବିତ୍ର କୋରାନରେ **ୱ ଅମ୍ମସ୍ ସାଇଲା ଫଲାତନ୍‌ହର୍**ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରହିଛି ଅର୍ଥାତ ମାଗିବାବାଲାକୁ ବିରକ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ । ଅତଃ ମନେରଖ ଏଭଳି ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା ଏକପ୍ରକାର ମନ୍ଦ ଶିଷ୍ଟାଚାରର ବୀଜ ରୋପଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଶିଷ୍ଟାଚାର ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ କି ମାଗିବାବାଲା ଉପରେ ଶିଘ୍ର ଉତ୍ତେଜିତ ହୁଅ ନାହିଁ, ଏହା ସଇତାନର ଅଭିଳାଷା କି ସେ ଏଭଳି ତୁମକୁ ପୁଣ୍ୟ କର୍ମରୁ ନିବୃତ୍ତ ରଖି ମନ୍ଦକର୍ମର ଅଧିକାରୀ କରିଦେବ ।

ହଜୁର ଅନୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଆମ ସମାଜରେ ପିତାମାତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇଥାଏ କି ଯଦି ପିତାମାତା ଅହେମଦି ନୁହନ୍ତି କିମ୍ବା ବିରୋଧି ଅଟନ୍ତି ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ କିଭଳି ପ୍ରସନ୍ନ କରିପାରିବା ? ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ ଶେଖ୍ ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ ସାହେବ କାଦିଆନୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଉପଦେଶ ଦେଲେ କି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁଆ କରୁଥାଅ । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ କରିବାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୟାସ କର ବରଂ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ସହସ୍ର ଗୁଣ ଅଧିକ ଶିଷ୍ଟାଚାର ଓ ନିଜର ପବିତ୍ର ନମୁନା ଦ୍ୱାରା ଇସଲାମର ସତ୍ୟତାର ତାଙ୍କୁ ସମର୍ଥକ କରାଅ କାରଣ ସେମାନେ ଅଣମୁସଲମାନ ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜର ନମୁନା ଦେଖାଅ ଯଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଇସଲାମର ସତ୍ୟତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନେବେ । **ଚାରିତ୍ରିକ ନୁମନା ଏଭଳି ଚମ୍‌ତ୍କାର ଅଟେ ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଚମ୍‌ତ୍କାରମାନ ସମତୁଲ୍ୟ ହୋଇପାରି ନଥାଏ** । ପ୍ରକୃତ ଇସଲାମର ଏହି ସ୍ତର ଅଟେ କି ସେଥିମାଧ୍ୟମରେ ମଣିଷ ଉଚ୍ଚ କୋଟିର ଶିଷ୍ଟାଚାରର ଅଧିକାରୀ ହେବା ସହିତ ଏକ ବିଶେଷ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଲଟିଯାଇଥାଏ । ସମ୍ଭବତଃ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ତୁମ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଇସଲାମ ପ୍ରତି ପ୍ରେମ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିଦେବେ । ଇସଲାମ ପିତାମାତାଙ୍କ ସେବା କରିବାକୁ ବାରଣ କରିନଥାଏ । ସାଂସାରିକ ମାମଲାରେ ଯେଉଁଥିରେ ଧର୍ମର କ୍ଷତି ଘଟିନଥାଏ, ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଜ୍ଞାକାରୀ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଆତ୍ମା ଓ ହୃଦୟର ଗଭୀରତାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏକଦା ହଜୁର ଆ.ସ କହିଲେ ଚରିତ୍ର ହିଁ ମଣିଷ ଓ ପଶୁ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର କରିଥାଏ । ପଶୁ ପରିସ୍ଥିତି ଓ ପରିମାଣରେ ଅନ୍ତର କରିପାରିନଥାନ୍ତି ଏବଂ ଯାହା ନିଜ ସମ୍ମୁଖରେ ଦେଖିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଯେତେ ପରିମାଣରେ ଦେଖିଥାନ୍ତି ଖାଇ ଚାଲନ୍ତି, ଏପରିକି ଶେଷରେ ବାନ୍ତି କରିଥାନ୍ତି । ଏଠାରେ ଆମେ ଏହିପରି କେତେକ ଲୋକଙ୍କ ସମାନ ଅବସ୍ଥା ଥିବାର ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଥାଉ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଲୋଭର ଅନ୍ତ ହୋଇନଥାଏ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ଓ ଅନୁଚିତ୍ ମାର୍ଗରେ ସେମାନେ ଖାଦ୍ୟ ହେଉ ଅବା ଲୋକମାନଙ୍କ ଧନ, ନିଜ ଉଦରରେ ଭରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିଥାନ୍ତି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ କଥା ଏହିକି ଯେ, **ପଶୁ ବୈଧ ଓ ଅବୈଧ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର କରିନଥାନ୍ତି** । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଗୋଟିଏ ବଳଦ କଦାପି ଏହା ଫରକ୍ କରିନଥାଏ କି ଏହା ପଡ଼ୋଶୀର ବିଲ ତେଣୁ ସେଥିରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ନାହିଁ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ସେହି ଲୋକମାନେ ଯେ ଶିଷ୍ଟାଚାରୀତାର ନିୟମ ଉଲଙ୍ଘନ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଚିନ୍ତା କରିନଥାନ୍ତି ତେବେ ସେମାନେ ମଣିଷ ନୁହନ୍ତି । ଅନାଥଙ୍କ ଧନ ଆତ୍ମସାତ କରିବାରେ ସଂକୋଚ କରିନଥାନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଏଭଳି ଅନୁଚିତ୍ ଢଙ୍ଗରେ ସେବନ କରନ୍ତି ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠିକଣା ନର୍କ ହୋଇଥାଏ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି- ତେବେ ଦୁଇ ଗୋଟି ଅବସ୍ଥା ରହିଛି **ଗୋଟିଏ** ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ମହାନତା, ଯାହାକି ଏହା ବିରୁଦ୍ଧ ଅଟେ ଏବଂ ତାହା ଶିଷ୍ଟାଚାରର ମଧ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧ ଅଟେ । **ଦ୍ୱିତୀୟ** ସୃଷ୍ଟି ସହ ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଅତଃ ଯେ ମାନବ ସମାଜ ବିରୋଧି ଅଟେ ସେ ଶିଷ୍ଟାଚାର ବିରୋଧି ଅଟେ । ହଜୁର ଅନୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଯଦି ତୁମେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁନାହଁ ତାଙ୍କ ମହାନତା ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ସ୍ୱୀକାର କରୁନାହଁ, ତାଙ୍କ ଉପାସନା କରୁନାହଁ, ତାଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ଶୁଣୁ ନାହଁ ତାଙ୍କ ପ୍ରୀତିଭାଜନ ଲାଭ କରିବା ପ୍ରତି ଚେଷ୍ଟିତ ନାହଁ ତେବେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଶିଷ୍ଟାଚାର ନୁହେଁ ଏବଂ ଯଦି ଲୋକମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁ ନାହଁ, ଅନୁଚିତ୍ ରୂପେ ସେମାନଙ୍କ ଅର୍ଥ ଆତ୍ମସାତ କରୁଅଛ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷତି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଅଛ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ମାର୍ଗରେ ସେମାନଙ୍କ ସହ ଅସାଦାଚରଣ କରୁଅଛ ତେବେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଶିଷ୍ଟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧ ଅଟେ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି- ଆଃ ବେଶ୍ କମ୍ ଲୋକ ଥାନ୍ତି ଯେ ଏସବୁ କଥା ଯାହାକି ମଣିଷ ଜୀବନର ପ୍ରକୃତ ଲକ୍ଷ ଅଟେ, ବିଚାର କରନ୍ତି ।

ଆଉ ଏକ ମନ୍ଦ ଅଭ୍ୟାସ ଗର୍ବ କରିବା ଅଟେ । ଯାହାକି ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିବାରୁ (ମଣିଷକୁ) ବଂଚିତ ରଖିଥାଏ ବରଂ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ କୋପର ଅଧିକାରୀ କରିଦେଇଥାଏ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି- ସୁଫି ସନ୍ଥମାନେ କହିଛନ୍ତି ମଣିଷ ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ମନ୍ଦ ଆଚରଣର ଅନେକ ଜିନ୍ ରହିଛି ଯେତେବେଳେ ସେସବୁ ବାହାରିବା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ତାହା ବାହାରି ଚାଲିଥାଏ କିନ୍ତୁ ସର୍ବ ଶେଷରେ ଗର୍ବ କରିବା ଜିନ୍ (ମଣିଷ) ଶରୀରରେ ରହିଥାଏ କିନ୍ତୁ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ କୃପା ଓ ମଣିଷର ପ୍ରକୃତ ସଂଘର୍ଷ ଓ ଦୁଆ ଫଳରେ ତାହା ବାହାରିଯାଇଥାଏ । ଆପଣ କୁହନ୍ତି ଅନେକ ଲୋକ ନିଜକୁ ତୁଚ୍ଛ ମଣିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ରୂପେ ଗର୍ବ ରହିଥାଏ । **ତେଣୁ ଗର୍ବର ସୁକ୍ଷ୍ମରୁ ସୁକ୍ଷ୍ମ ଶାଖାରୁ (ନିଜକୁ) ନିବୃତ ରହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ୍ ।** କେତେକ ସମୟରେ ଗର୍ବ ଧନ ଯୋଗୁଁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ଧନବାନ ଅହଂକାରରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କାଙ୍ଗାଳ ମନେକରିଥାଏ ଏବଂ କହିଥାଏ କି ଯେ ବା ଛାର କିଏ ଯେ ମୋର ମୁକାବିଲା କରିବ । ଅନେକ ସମୟରେ ଆଭିଜାତ୍ୟକୁ ନେଇ (ମଣିଷ) ଗର୍ବ କରିଥାଏ ଏବଂ ମନେକରିଥାଏ କି ମୁଁ ଉଚ୍ଚ ଜାତିର ଓ ସେ ନିମ୍ନ ଜାତିର ଅଟେ । ପୁଣି କେତେକ ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ହେବା ଗର୍ବର କାରଣ ସାଜିଥାଏ ତେବେ ଏସବୁ ମଣିଷକୁ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିବାରୁ ବଂଚିତ ରଖିଥାଏ ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କ ଉପକାର କରିବାରୁ ଦୂରେଇ ଦେଇଥାଏ, ଏସବୁରୁ ବର୍ତି ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସ ନିଜ ଜମାଅତକୁ ଉପଦେଶ ପୂର୍ବକ କୁହନ୍ତି ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ପଡ଼ୋଶୀକୁ ନିଜ ଆଚରଣରେ ପରିବର୍ତନ ଆଣି ଦେଖାଇଥାଏ କି ସେ ପୂର୍ବେ ଯେଭଳି ଥିଲା ବର୍ତମାନ ସେଭଳି (ମନ୍ଦ) ନାହିଁ ତେବେ ସେ ଚତ୍ମକାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଅଛି । ତାହାର ଉତମ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ୋଶୀ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ସଂଗଠନରେ ସାମିଲ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ତାହାର ମହାନତା ଓ ସମ୍ମାନ ପ୍ରତି ଯତ୍ନବାନ ହୋଇନଥାଏ ବରଂ ତାହାର ବିରୋଧାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ତେବେ ସେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ନିକଟରେ ଧରାପଡ଼ିବ । **କାରଣ ସେ କେବଳ ନିଜକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିନଥାଏ ବରଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମନ୍ଦ ନମୁନା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ସୌଭାଗ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ସତ୍‌ମାର୍ଗରୁ ବଂଚିତ ରଖିଥାଏ ।** ସୁତରାଂ ଯେଉଁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପଣମାନଙ୍କ ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହିଛି ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ଭିକ୍ଷା କର ଏବଂ ନିଜର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶକ୍ତି ଓ ସାହସିକତାର ସହିତ ନିଜ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ଯେଉଁସ୍ଥଳେ ବିବଶ ହୋଇଯାଅ ସେଠାରେ ସତ୍ୟ ଓ ବିଶ୍ୱାସର ସହ ହାତ ଉଠାଅ କାରଣ ବିନମ୍ରତାର ସହିତ ଉଠିଥିବା ହାତ ଖାଲି ଫେରିନଥାଏ । ଆମେ ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ କହୁଅଛୁ କି ଆମର ସହସ୍ର ଦୁଆ ସ୍ୱୀକାର ହୋଇଛି ଓ ହେଉଅଛି ।

ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ଆମକୁ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ସୁନ୍ଦର ଶିଷ୍ଟାଚାର ମୁତାବକ ଅମଳ କରି ନିଜ ଚରିତ୍ରକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାର, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅବସରରେ ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅବସ୍ଥାରେ ସୁନ୍ଦରରୁ ଅତି ସୁନ୍ଦର କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । ଆମ ଶିଷ୍ଟାଚାରର ସ୍ତର ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ପ୍ରୀତିଭାଜନ ଲାଭକାରୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଉ ନା କି ଲୋକଦେଖାଣିଆ । ଆମ ହୃଦୟରେ (ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ) ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରତି ସଚ୍ଚୋଟ ସହାନୁଭୂତି ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉ, ଆମେ ଧର୍ମପରାୟଣତାର ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି କରିଚାଲୁ । ଆମେ ଯୁଗର ଇମାମଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛେ ତ ଆମର ଚିନ୍ତାଧାରା ସର୍ବଦା ଏପରି ରହିବା ଉଚିତ୍ କି ଆମର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଇସଲାମ, ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ ଓ ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ଆ.ସଙ୍କୁ ବଦନାମ କରିବାର କାରଣ ସାବ୍ୟସ୍ତ ନହେଉ ବରଂ ଇସଲାମର ସୁନ୍ଦର ଶିକ୍ଷାକୁ ଆମେ ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର କରି ସଂସାରବାସୀଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଚାଲୁ । ଆଠାରୁ ବଳି ଆମକୁ ନିଜ ଚାରିତ୍ରିକ ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଏବଂ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ନିକଟରେ ନତମସ୍ତକ ହୋଇ ତାହାର ପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଦୁଆ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଖୁତବାର ଶେଷରେ ହଜୁର ଅନୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ନମାଜ ଜୁମା ପରେ ମୁଁ ଏକ ଜନାଯାଃ ଗାଏବ ମଧ୍ୟ ପାଠ କରାଇବି ଯାହାକି ଶ୍ରୀମାନ ଶେଖ୍ ଅବଦୁଲ୍ ମଜିଦ୍ ପିତା ଶେଖ୍ ଅବଦୁଲ୍ ହମିଦ୍ ସାହେବ ଡ଼େଫନସ୍ ସୋସାଇଟି କରାଚି ନିବାସୀଙ୍କର ଅଟେ । ଗତ ମାସ ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ୮୮ ବର୍ଷ ବୟସରେ ତାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ଘଟିଲା । **ଇନ୍ନା ଲିଲ୍ଲାହି ୱଇନ୍ନା ଇଲୈହି ରାଜେଉନ୍** ହଜୁର ଅନୱର ଅ.ବ ମୃତକଙ୍କ ଉତମ ଚରିତ୍ରର ଚର୍ଚ୍ଚା କଲେ ଏବଂ ନମାଜ ଜୁମା ପରେ ଜନାଯାଃ ଗାଏବ ପାଠ କଲେ ।